

ПРЕЗЕНТЕРИ НА БОГАТАТ

Во изминативе 55 години, учествувајќи на повеќе фестивали во нашата држава како и во многу земји во светот, девојките и момчињата од фолклорниот ансамбл го потврдија квалитетот затоа што речиси од сите настапи се враќаа со врвни признанија и награди.

Со скратувањето на финансиите од страна на Министерството за култура е направена голема грешка, со што според нашата евиденција, околу 85-90 отсто од културното наследство кое ни е останато од предците веќе се уништува и е оставено на милост и немилост, а ако навреме не се погрижиме за него, сигурно не ќе можеме да го вратиме.

Пишува:
Милева ЛАЗОВА

АКУД "Мирче Ацев" заедно со Хорскиот ансамбл беа гости на Културно-просветната заедница од Шабац, по повод нивниот празник Свети Сава. На двата концерта беа одиграни пет кореографии, а со своја програма настапи и хорскиот ансамбл, кој отпеа чисто хорски композиции. Меѓутоа, ова гостување не е единственото, затоа што овој ансамбл зад себе има 55-годишна традиција, која не е за занемарување.

Во рамките на Друштвото функционираат академскиот хор, фолклорниот ансамбл и академската сцена при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, за кои со задоволство може да се констатира дека не само во нашата земја, туку и во светот доследно и успешно го афирмираат уметничкиот дострел на богатиот македонски фолклор, на убавата песна и на драмската уметност. Богатата, колоритната, одважната и неуништливата македонска народна култура е темелот врз кој АКУД "Мирче Ацев" се разви и израсна во значаен

фактор на нашата фолклорна и хорска самодејност. Овој фолклорен ансамбл знаеше и знае да ги освои срцата на гледачите, но затоа, пак, станува плен и на многубројната публика во градовите во Европа, САД, Австралија и Канада.

ГОСТУВАЊА

"Првата вечер - вели Благоја Јованоски, генерален секретар на АКУД "Мирче Ацев" - настапивме во Шабац, додека следниот ден во Домот на културата во Лозница имавме целовечерен концерт. Настапивме со македонска програма, а публиката беше воодушевена од нашиот настап, така што неколку пати нè враќаше на бис. Ова ни беше прво гостување во овие два града, но со оглед на прекрасниот прием кој ни го организираа домаќините, секако дека нашата соработка ќе продолжи. Мислам дека во Шабац нема многу Македонци, но сепак беа присутни на концертот. Беа премногу среќни, дури

една жена Македонка рече - 'Сега ме вративте во Македонија'. Покрај концертите се договоривме и за една соработка. Имено, тие имаат еден меѓународен фестивал на народни игри во Лозница, а ние ги поканивме да бидат дел од нашиот фестивал во Долнени. Со Меѓународниот студентски фолклорен фестивал ќе направиме размена со фолклорните ансамбли и тие дури предлагаат и спојување на двата фестивала, со оглед на тоа дека не е големо растојанието. Постои и замисла да се поканат ансамбли и од дијаспората, наши и нивни иселенички друштва".

Во 2004 година АКУД "Мирче Ацев" славеше 55 години од формирањето, така што неговата активност повеќе беше насочена кон одбележувањето на тој jubilej. Но, сепак гостувањата не изостанаа. Детскиот ансамбл беше во Измир, во мај Првиот ансамбл гостуваше на еден Меѓународен студентски фестивал во Анталија, каде што учествуваа 17 зем-

А ФОЛКЛОРНА РИЗНИЦА

ји. Во Скопје веќе стана традиција одбележувањето на Меѓународниот студентски фолклорен фестивал, кој е во организација на АКУД "Мирче Ацев", а минатата година тој беше 25 по ред.

"Овој фестивал е познат и како Фестивал на солидарноста - објаснува господинот Јованоски - формиран во 1967 година како благодарност на сите земји кои дадоа свој придонес во изградбата на Скопје по катастрофалниот земјотрес во 1963 година. Морам да ја спомнам и Светската фолклоријада, значајна манифестација која се одржа во Унгарија, каде што учествуваа 85 селектирани ансамбли од толку земји. Првото место на Фолклоријадата е доволно признание за нашиот настап. По ова, на конгресот кој се одржа во Англија, нè информираа дека сме најуспешна група заедно со групата од Аргентина. Од сè ова, можеме да се пофалиме дека 2004 година ни беше многу успешна".

ОПТИМИЗАМ

АКУД "Мирче Ацев" е основан на иницијатива на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј". Во првите години од постоењето Друштвото настапувало на свечености, јубилеи на Универзитетот,

Минатата година АКУД "Мирче Ацев" беше иницијатор за многу значаен семинар насловен како "Изучување на народни ора". Негова цел беше сите инструктори од другите друштва да можат да ги запишуваат македонските ора и чекори за да можеме да го оставиме културното наследство за идните генерации, за тие да можат да ги прочитаат и да се зачуваат нашите ора. Веќе се одржани два семинара во Скопје и во Битола.

созревајќи на културен и на уметнички план, подоцнежните настапи да се прошират во градот, државата и надвор од неа.

"Не би можел да ги издвојам златните времиња - додава господинот Јованоски - или, пак, оние денови кога Друштвото имало проблеми, затоа што континуирано работиме. Во континуитет одржуваме професионален однос кога станува збор за квалитетот на изведбите и сè што поседуваме како народна носија. Имаме околу 400 оригинални носии.

Во 2005 година веќе остваривме гостување, а со детскиот ансамбл планираме да оствариме две гостувања - едното во Квебек, Канада и во преговори сме за гостување во Турција, но зависи од желбата на децата, затоа што неколку пати веќе сме

биле таму. Но, најверојатно ќе одиме во Унгарија. Со Фолклорниот ансамбл имаме закажано гостување во Бодрум на Меѓународниот студентски фолклорен фестивал. Во лето ќе го одржиме 26. Меѓународен фестивал. Во август со фолклорниот ансамбл планираме да одиме во Барселона, а со хорскиот ќе гостуваме во Линбург на еден познат хорски фестивал. Имаме покана од Италија и од Романија, но годинава Министерството за култура многу ги скрати средствата, па ќе видиме дали ќе можеме да ги реализираме гостувањата".

Познато е дека од 2000 година Министерството за култура едноставно ги прекина финансирањата на луѓето кои работат професионално во аматерските културно-уметнички друштва,

при што настана неповолна ситуација за активностите на друштвата. Меѓутоа, АКУД "Мирче Ацев" се избори, најде начин и средства како да опстои и да ја продолжи активностата.

"За жал, таа година - вели господин Јованоски - кога се скратија средствата многу друштва 'угинаа'. Од околу 260 културно-уметнички друштва и играорни групи кои работеа во Македонија, сега бројката е сведена на 60. Тука е направена катастрофална грешка од страна на државата, со што според нашата евиденција, околу 85-90 отсто од културното наследство кое ни е останато од предците веќе се уништува и е оставено на милост и немилост, а ако навреме не се погрижиме за него, сигурно не ќе можеме да го вратиме. Нашите членови особено се оптоварени кога треба да се патува во странство затоа што нивните родители треба сами да ги платат финансиските трошоци (превоз, визи...). И тука почнуваат проблемите - оние кои можат да платат се помалку од оние кои не можат, а дополнителен проблем се и спонзорите. Тоа е така затоа што претежно фирмите се купени од странски инвеститори, кои нормално не ги интересира македонскиот фолклор. Но, кај нас постои премногу оптимизам и се надеваме дека тешкотиите ќе ги надминеме. Можеме да се пофалиме дека секаде на светските фестивали секогаш сме доминантни, секогаш сме на врвот на квалитетот и сè што поседуваме како културно богатство и наследство во областа на фолклорот и на хорското живеење. Ние не знаеме за трето место, за нас тоа е неуспех".

